

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 231/2025-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **PROPRIETA, a.s.**, Ružinovská 42, Bratislava, IČO 35 798 858, zastúpenej JURISINVEST, advokátska kancelária, v.o.s., Pluhová 5, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/210/2022 z 29. októbra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 5. februára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie. Súčasne navrhuje zrušiť rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 8Co/17/2020-870 z 23. februára 2022, ako aj rozsudok Okresného súdu Trenčín sp. zn. 16C/279/2014 z 19. septembra 2019 v spojení s opravným uznesením okresného súdu sp. zn. 16C/279/2014 zo 7. júla 2020 a uznesenie okresného súdu sp. zn. 16C/279/2014 zo 17. januára 2025 o trovách konania. Sťažovateľka tiež navrhuje odložiť vykonateľnosť rozhodnutí v tejto veci, a to napadnutého uznesenia o odmietnutí dovolania, rozsudku krajského súdu, rozsudku okresného súdu v spojení s opravným uznesením, ako aj uznesenia o priznaní nároku na náhradu trov konania, a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Tiež navrhuje uložiť Slovenskej republike, za ktorú koná Úrad pre územné plánovanie

a výstavbu Slovenskej republiky, zdržať sa výkonu týchto právoplatných rozhodnutí, všetko až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že okresný súd rozhodol o žalobe podanej sťažovateľkou vo veci náhrady škody vo výške 13 018 004,64 eur spôsobenej nezákonným rozhodnutím mesta Trenčín č. SpSÚ 1485/2009-004/Vi, MsÚ 105882/ 2009 z 30. marca 2010 o umiestnení stavby „*Polyfunkčná zóna IDEA GRANDE TRENČÍN*“ (ďalej len „nezákonné rozhodnutie“) proti Slovenskej republike, za ktorú konalo Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, za účasti intervenienta na strane žalovaného mesta Trenčín rozsudkom v spojení s opravným uznesením tak, že súd žalobu po čiastočnom späťvzati v časti o zaplatenie sumy 743 133,89 eur zastavil (výrok I), návrh sťažovateľky na prerušenie konania do právoplatného skončenia veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 39Cb/244/2012 zamietol (výrok II), žalobu v celom rozsahu zamietol (výrok III) a žalovanému a intervenientovi na strane žalovaného priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok IV).

3. Sťažovateľka podala v predmetnej veci odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom tak, že potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku, v ktorej bola žaloba vo veci samej zamietnutá.

4. O sťažovateľkou podanom dovolaní, ktorého prípustnosť odvodzovala z § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením, ktorým dovolanie odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka zastáva názor, že najvyšší súd nesprávne posúdil prípustnosť dovolania, keď sa nezaoberal riadne dôvodmi, ktoré boli v dovolaní uvedené a ktoré zodpovedali podmienkam § 420 písm. f) CSP, čím znemožnil sťažovateľke, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Napadnuté rozhodnutie neobsahuje skutočnosti podstatné pre posúdenie tejto veci, je nepreskúmateľné, čím dovolací súd porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu (najmä jej právo na dostatočné odôvodnenie rozhodnutia a zrozumiteľnú odpoveď na relevantné skutkové a právne otázky) a na rovnosť účastníkov konania, jeho postup je tiež v rozpore s princípom právneho štátu (najmä legalitou výkonu štátnej moci a očakávaniami zákonnosti a predvídateľnosti konania).

6. Najvyšší súd konštatoval „nesúhlas“ sťažovateľky s vyhodnotením dôkazov pri posúdení príčinnej súvislosti so záverom, že zo strany súdov nejde o závery svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, teda nezakladajúce uplatnený dovolací dôvod, napriek tomu, že sťažovateľka nedostala v žiadnom z rozhodnutí zrozumiteľnú odpoveď na jednu zo zásadných skutkových, následne aj právnych otázok, a to posúdenie príčinnej súvislosti, čo považuje za zásah do predmetu súdnej ochrany z dôvodu nedostatočného odôvodnenia a tým súvisiacej zmätočnosti.

7. Sťažovateľka tvrdí, že príčinou nemožnosti „pokračovať“ v konaní o jej konkrétnom projekte bolo nezákonné rozhodnutie mesta Trenčín ako príslušného stavebného úradu o umiestnení stavby „*Polyfunkčná zóna IDEA GRANDE TRENČÍN*“, ktoré nadobudlo právoplatnosť 25. mája 2010, ktorého zrušením prišla sťažovateľka o legitímnosť tohto projektu realizovaného do zistenia

nezákonnosti a následného zrušenia tohto rozhodnutia až takmer po 16 mesiacoch, a tým aj o možnosť nakladať so svojím majetkom (pozemkami) zamýšľaným spôsobom. V dôsledku zistenia nezákonnosti rozhodnutia nemohla sťažovateľka pokračovať v začatých konaniach a postupoch nevyhnutných pre pokračovanie projektu, a teda všetky náklady dovtedy vynaložené (príprava a prvá etapa realizácie projektu) sa stali nepoužiteľnými a vynaloženými márne.

8. Následne nebola sťažovateľke priznaná žiadna náhrada škody spôsobená nezákonným rozhodnutím, keď súdy dospeli k názoru, že nezákonné rozhodnutie nebolo príčinou vzniku škody na strane sťažovateľky, pričom takáto úvaha nezodpovedá vykonaným dôkazom.

9. Za neprípustné považuje sťažovateľka aj svojvoľné konštatovanie súdov o tom, s akými obmedzeniami by mala a mohla sťažovateľka projekt realizovať, aby vyhovela podmienkam relevantným po zrušení nezákonného rozhodnutia. Tieto úvahy súdov vyústili do nesprávnych záverov, že príčinou nepokračovania v projekte bolo rozhodnutie sťažovateľky o nepokračovaní a na tomto nesprávnom predpoklade vystavali aj rozhodnutie o neexistencii príčinnej súvislosti, ktoré nezodpovedá skutkovému ani právnomu stavu veci.

10. Pri nesprávnom hodnotení existencie príčinnej súvislosti boli nesprávne vyhodnotené aj následky nezákonného rozhodnutia, ktorého účinky dopadli na sťažovateľku a spôsobili, že pripravený projekt nebolo možné vôbec realizovať, iba uskutočniť nový s úplne inými parametrami, a preto posúdenie veci s ohľadom na takúto neopodstatnenú požiadavku voči sťažovateľke nie je správne ani spravodlivé. Nemôže byť preto legitímne ani vyhodnotenie postupu sťažovateľky, ktorá „nepokračovala“ v konaní. Prípustnosť takéhoto postupu predstavuje porušenie práva sťažovateľky slobodne konať, ako aj jej vlastníckeho práva.

11. Sťažovateľka poukazuje na to, že súdy pri hodnotení príčiny vzniku škody brali do úvahy skutočnosti, ktoré považovali za príčinu vzniku škody (napr. odstúpenie investora, nedostatok financií), bez toho, aby bolo možné sledovať myšlienkový proces, ktorého výsledkom bol uvedený záver. Rovnako nie je možné nájsť relevantnú odpoveď na sťažovateľkou tvrdenú bezprostrednú (podstatnú) príčinu vzniku uplatnenej škody, keďže aj bez zohľadnenia ďalších dôkazov je nepochybné, že po zrušení nezákonného rozhodnutia nebolo možné pôvodný projekt realizovať.

12. Nezákonné rozhodnutie bolo skutočnosťou, bez ktorej by k škodlivému následku nedošlo. Takýmto postupom súdov a ich rozhodnutiami bolo porušené minimálne právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie a jej právo slobodne konať.

13. Za porušenie práv považuje sťažovateľka aj postup súdov, ktoré pričítali na jej ťarchu, že bez ohľadu na odbornosť a predchádzajúce ubezpečenia o prípustnosti realizácie projektu nezistila nedostatky a nesúlad nezákonného rozhodnutia so zákonom; a to napriek tomu, že tieto nedostatky a nezákonnosť boli „zistené“ mestom Trenčín až na základe podnetu prokurátora. Mesto Trenčín malo byť odborne spôsobilé vydávať rozhodnutia v súlade so zákonom a aj s vlastným územným plánom. Takáto požiadavka je podľa sťažovateľky nesúladná s koncepciou právneho štátu a porušením princípu legality, výkonu funkcie štátnej moci v súlade so zákonom, právnej istoty, s čiastkovým princípom predvídateľnosti konania štátnych orgánov a s tým súvisiacej možnosti kalkulovania.

14. Porušenie rovnosti strán vidí sťažovateľka aj v dopade majetkových následkov nezákonného rozhodnutia, najmä škody s tým spojenej, pričom subjekt, ktorý takéto nezákonné rozhodnutie

vyprodukoval a preukázateľne pochybil, by mal niest' aj súvisiacu zodpovednosť. Záver súdov, že sťažovateľkou uplatnené nároky sú súčasťou „znášania podnikateľského rizika“, považuje sťažovateľka za ústavne neudržateľný. Prípustnosť takehoto záveru by znamenala, že voči tejto kategórii subjektov (podnikateľom) je aplikácia práva iná, odlišná ako u ostatných subjektov. V dôsledku prípustnosti takejto aplikácie práva by tiež nebola zodpovednosť škodcu posudzovaná rovnako ako v iných prípadoch.

15. Princíp rovnosti sporových strán bol súdmi porušený aj nazeraním na dotknuté strany pri plnení ich povinností, keď v neprospech sťažovateľky bolo vyhodnotené nesplnenie jej povinnosti (v rozhodnom čase neznámej), ktorá mala spočívať v požiadavke súladu jej projektu s územným plánom, ktorého obsah bol považovaný súdmi za „všeobecne známu skutočnosť“, a (následne) zistený nesúlad projektu bol vyhodnotený ako „zjavný“ rozpor s územným plánom, pričom rovnaké neplnenie povinnosti na strane mesta Trenčín nebolo pričítané na jeho ťarchu napriek tomu, že na rozdiel od sťažovateľky malo byť osobou odborne spôsobilou.

16. Za porušenie rovnosti sporových strán považuje sťažovateľka aj súdmi deklarovanú povinnosť postupovať „bez ohľadu“ na platné rozhodnutia, ktorá ju stavia neopodstatnene do pozície subjektu, ktorý je povinný rozpoznať, ktoré platné rozhodnutia má rešpektovať (územný plán) a ktoré nie (nezákonné rozhodnutie), teda má „rozpoznať“ zákonnosť pred tým, ako to zistia zodpovedné subjekty.

17. Nepochybne nespravodlivé je aj rozhodnutie o trovách konania vydané na základe rozhodnutí súdov, ktorých súčasťou je priznanie náhrady trov jednotlivých konaní na strane žalovaného a intervenienta na strane žalovaného v celom rozsahu, ktoré vykazuje všetky zásadné porušenia spravodlivého procesu a v dôsledku ktorého je sťažovateľka zaviazaná zaplatiť trovy konania v dvojnásobnej výške, a to žalovanému, ako aj intervenientovi na strane žalovaného, teda mestu Trenčín, ktoré vlastným konaním zmarilo projekt sťažovateľky. Ak by nebolo vydané nezákonné rozhodnutie, sťažovateľka by nemala žiadny dôvod nepokračovať v realizácii svojho projektu, do ktorého investovala významné prostriedky. Priznanie nároku na náhradu trov konania poškodzuje sťažovateľku a pri uplatňovaní práv ju stavia do nerovnakého postavenia.

18. Uvedený postup a rozhodnutie týkajúce sa náhrady trov konania považuje sťažovateľka za nesprávne a nespravodlivé, ako aj na tom základe vydané uznesenie okresného súdu sp. zn. 16C/279/2014 zo 17. januára 2025, ktoré obsahuje výpočet trov konania v dotknutej veci, proti ktorému podala v zákonnej lehote sťažnosť a ktoré v čase vyhotovenia tohto podania nie je právoplatné.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

19. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru), porušenie rovnosti strán (čl. 47 ods. 3 ústavy), porušenie vlastníckeho práva (čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy, čl. 1 dodatkového protokolu) uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľky, ktoré je nedostatočne odôvodnené, arbitrárne a neposkytuje ochranu jej uplatneným nárokom na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci.

III.1. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru):

20. V kontexte prezentovanej sťažostnej argumentácie ústavný súd považuje v prvom rade za žiaduce zdôrazniť, že si plne uvedomuje úlohu najvyššieho súdu v civilnom procese, ktorý rozhoduje ako dovolací súd v už právoplatne skončenom spore. Rešpektuje aj jeho vlastnú diskreciu vo vzťahu k posudzovaniu prípustnosti a dôvodnosti dovolania, čo však nevylučuje, aby ústavný súd v konaní o ústavnej sťažosti následne preskúmal, či právomoc najvyššieho súdu bola realizovaná ústavne konformným spôsobom.

21. Je nutné zdôrazniť, že ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

22. Ústavný súd sa tak pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažosti zameral na posúdenie, či najvyšší súd v napadnutom uznesení ústavne akceptovateľným spôsobom vysvetlil dôvody odmietnutia dovolania sťažovateľky.

23. Zmyslom a účelom zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je v súlade s čl. 46 ods. 3 ústavy ustanoviť podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktoré bolo neskôr posúdené ako nezákonné (II. ÚS 25/2011). Všeobecný súd musí skúmať všetky podmienky nároku na náhradu škody, ktorý vzniká až po splnení všetkých jeho predpokladov, teda až po tom, ako sa ukázali neúčinné iné prostriedky ochrany, resp. kompenzácie majetkovej ujmy na základe iných právnych nárokov (m. m. III. ÚS 361/09).

24. Ako zásadná vyznieva námietka sťažovateľky o nezákonnosti rozhodnutí súdov v danej veci, pokiaľ napriek preukázanému naplneniu podmienky existencie nezákonného rozhodnutia (zrušeného) dospeli k záveru o absencii príčinnej súvislosti vo vzťahu k sťažovateľkou uplatnenému ušlému zisku, ako aj ku skutočnej škode, čím bolo vylúčené založenie zodpovednosti štátu za škodu. Konajúce súdy v tejto súvislosti neposkytli sťažovateľke podľa jej názoru zrozumiteľnú odpoveď. Predmetnú dovoláciu námietku sťažovateľka odôvodnila odkazom na konkrétne body svojho odvolania, čo najvyšší súd vyhodnotil ako nedostatočné vymedzenie dovolacieho dôvodu, apelujúc na kvalifikované právne zastúpenie v dovolacom konaní (body 10.2 a 10.3 napadnutého rozhodnutia). Napriek uvedenému konštatovaniu dovolací súd odôvodnenie rozsudku krajského súdu vo vzťahu k tejto námietke preskúmal so záverom, že odvolací súd sa predmetnou odvolacou námietkou zaoberal dostatočne (i keď stručne), aplikujúc postup podľa § 387 ods. 2 a 3 CSP,

na základe čoho potvrdil zamietajúce rozhodnutie súdu prvej inštancie pre nepreukázanie jednej z podmienok vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, a to príčinnej súvislosti vo vzťahu k uplatňovaným nárokom. Ústavný súd dodáva, že predmetná problematika bola okresným súdom podrobne vysvetlená v bodoch 40 až 43 odôvodnenia rozsudku okresného súdu, v ktorých poukázal predovšetkým na konanie sťažovateľky po zrušení nezákonného rozhodnutia, ktorá svoj návrh na vydanie územného rozhodnutia vzala späť a sama sa rozhodla v konaní nepokračovať pre odstúpenie investora projektu.

25. Rovnako najvyšší súd jasne a zrozumiteľne posúdil aj námietku sťažovateľky o porušení zásady rovnosti strán v konaní na základe postavenia sťažovateľky ako podnikateľského subjektu, keď z obsahu súdneho spisu taký procesný postup súdov nevyplýnul. Samotný nesúhlas s rozhodnutím, resp. neúspech v konaní nemožno podľa dovolacieho súdu chápať ako porušenie rovnosti strany v konaní (body 11 a 12 napadnutého rozhodnutia).

26. V dovolacom konaní nebola zistená ani sťažovateľkou namietaná arbitrárnosť rozsudku krajského súdu (body 13 až 15.1 napadnutého rozhodnutia) spočívajúca v absencii odpovedí odvolacieho súdu na zásadné skutkové a právne otázky, na ktoré boli podľa najvyššieho súdu sťažovateľke poskytnuté dostatočné a logické odpovede. Sťažovateľka napokon aj v dovolaní uplatnila len všeobecné námietky bez konkretizácie jednotlivých nedostatkov odôvodnenia rozsudku krajského súdu.

27. Dovolací súd reagoval aj na námietku sťažovateľky o porušení jej práv hmotného charakteru, ktorá nebola sťažovateľkou uplatnená v odvolaní, čo vylúčilo právomoc dovolacieho súdu ju meritórne preskúmať v dovolacom konaní (body 16 až 16.2 napadnutého rozhodnutia).

28. Ani námietku sťažovateľky o nesprávnom hodnotení vykonaných dôkazov krajským súdom nemožno podľa najvyššieho súdu bez ďalších relevantných skutočností považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu. Najvyšší súd v danej veci vyhodnotil, že závery súdov nižšej inštancie založené na vykonaných dôkazoch a ich posúdení vo vzájomných súvislostiach sú jasné a logické, a preto vadu zmätočnosti neidentifikoval. Najvyšší súd nebol oprávnený prehodnocovať skutkové závery, ku ktorým dospel odvolací súd, čoho sa v podanom dovolaní sťažovateľka domáhala. Dovolací súd je oprávnený vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle. Také pochybenia v postupe súdov nižšej inštancie zistené neboli (body 17 a 17.1 napadnutého rozhodnutia).

29. Ústavne udržateľný je aj záver najvyššieho súdu o tom, že v dovolacom konaní na základe dovolania podaného pre porušenie práva na spravodlivý proces nebolo možné preskúmať nesprávne právne posúdenie veci zo strany krajského súdu (bod 18 napadnutého rozhodnutia).

30. Dovolací súd dovolanie sťažovateľky v súvislosti s namietanou vadou zmätočnosti preto odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia dovolacieho súdu možno vyvodiť, že najvyšší súd odmietnutie dovolania sťažovateľky primeraným spôsobom odôvodnil, pričom jeho záver o absencii vady zmätočnosti nemožno považovať za arbitrárny. Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého uznesenia nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu, t. j. postup, ktorý by nemal oporu

v zákone. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že najvyšší súd sa ústavne akceptovateľným spôsobom zaoberal a aj vysporiadal so všetkými dovolacími námietkami sťažovateľky, pričom závery, ku ktorým dospel, podrobne, jasne a zrozumiteľne vysvetlil v rozsahu zodpovedajúcom sťažovateľkou uplatnenému dovolaciemu dôvodu zmätočnosti. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu logicky nadväzuje na odôvodnenia rozsudkov okresného súdu a krajského súdu, ktoré sa vysporiadali s argumentáciou sťažovateľky.

31. Odhliadnuc od týchto záverov, je zrejmé, že ústavná sťažnosť sťažovateľky je vo vzťahu k rozhodnutiu najvyššieho súdu len zopakovaním jej predchádzajúcej argumentácie z dovolania bez toho, aby obsahovala ďalšiu argumentáciu, z ktorej by bolo možné vyvodit' dôvody porušenia jej základných práv odmietnutím dovolania. Ústavná sťažnosť nie je ďalším dovolaním či iným opravným prostriedkom civilného procesu. Len zo skutkových a z právnych dôvodov procesnej obrany sťažovateľky v civilnom spore bez adresnej kritiky ústavnou sťažnosťou namietaného rozhodnutia najvyššieho súdu, s ktorým sťažovateľka vyjadruje „len“ svoj všeobecný nesúhlas, nemožno vyvodit' dôvody porušenia jej základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces. Nemožno opomenúť, že sťažovateľka sa nedostatočným odôvodnením dovolania (len odkazom na odvolacie dôvody a všeobecným charakterom odôvodnenia dovolania) sama čiastočne diskvalifikovala z podrobnejšieho dovolacieho prieskumu, nerešpektujúc svoju zodpovednosť za procesnú perfektnosť mimoriadneho opravného prostriedku, ktorá by mala byť garantovaná kvalifikovaným právnym zastúpením.

32. Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 46 ods. 3 ústavy ústavný súd konštatuje, že jeho obsahom je záväzok štátu vytvorit' efektívny mechanizmus na uplatnenie náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Sťažovateľka tento mechanizmus využila a o jej žalobe bolo právoplatne rozhodnuté. Ústavný súd preto zdôrazňuje, že iba samotnú skutočnosť, že konečná náhrada takejto škody nie je podľa predstáv sťažovateľky (resp. jej nebola priznaná), nemožno považovať za porušenie čl. 46 ods. 3 ústavy. Porušením tohto článku by v kontexte sťažovateľkinej veci bolo, ak by nemala možnosť obrátiť sa so svojím nárokom na náhradu škody na príslušný súd.

III.2. K namietanému porušeniu práva na rovnosť strán (čl. 47 ods. 3 ústavy):

33. Ústavný súd v namietanom uznesení nezistil ani taký výklad zákonných predpisov rozhodných pre vec samotnú, ktorý by mohol vyvolať účinky nezlučiteľné so základným právom na rovnosť strán. Zásada rovnosti strán v civilnom procese sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a procesného postavenia subjektov, o ktorých právach a povinnostiach rozhoduje súd. Najvyšší súd svojím postupom neuprel sťažovateľke žiadne právo a nijako ju neznevýhodnil. To, že rozhodnutie spravidla vyznieva v neprospech jednej zo strán, nemôže byť zásahom do rovnosti strán, ale ide o prirodzený výsledok sporového konania.

III.3. K namietanému porušeniu vlastníckeho práva (čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy, čl. 1 dodatkového protokolu):

34. V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy, ako aj práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd uvádza, že o ich prípadnom porušení by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu

primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavno-procesných princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením. Táto súvzťažnosť vyplýva z previazanosti posúdenia ústavnej udržateľnosti napadnutého rozhodnutia všeobecného súdu s predmetom jeho rozhodovania, ktorým bolo majetkové právo. Keďže ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a porušením základného práva sťažovateľky upraveného v čl. 46 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, neprichádzala do úvahy ani príčinná súvislosť s namietaným porušením vlastníckeho práva sťažovateľky.

III.4. K rozhodnutiam o náhrade trov konania:

35. Sťažovateľka tiež v ústavnej sťažnosti všeobecne namieta nesprávne a nespravodlivé rozhodnutia súdov o náhrade trov konania, ktoré bola zaviazaná zaplatiť nielen žalovanému, ale aj intervenientovi, ktorý svojím nezákonným rozhodnutím vznik škody spôsobil. Uvedená argumentácia nebola predmetom dovolacieho prieskumu, a teda ani ústavnoprávneho posúdenia, pretože ju sťažovateľka v dovolaní (vo vzťahu k výroku odvolacieho súdu o náhrade trov konania) neuplatnila napriek judikatúre najvyššieho súdu a ústavného súdu, ktoré v otázke prípustnosti dovolania proti výroku odvolacieho súdu o nároku na náhradu trov konania ustálili, že dovolanie je prípustné z dôvodov tzv. vád zmätočnosti podľa § 420 CSP. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje najmä na svoje rozhodnutie sp. zn. I. ÚS 275/2018 z 15. augusta 2018 (ZNaU 74/2018), na právny názor veľkého senátu najvyššieho súdu vyjadrený v rozhodnutí sp. zn. 1VObdo/2/2021, ako aj zhodné názory právnej vedy, podľa ktorých „možno teda uzavrieť, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o nároku na náhradu trov konania z dôvodu vád zmätočnosti (§ 420) je prípustné“ (pozri ŠTEVČEK, M. a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Druhé vydanie. Praha : C. H. Beck. 2022. s. 1531 – 1532.). Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti pritom výslovne namieta, že rozhodnutie o náhrade trov konania vykazuje „zásadné porušenia spravodlivého procesu“, teda vadu zmätočnosti.

36. Pokiaľ sťažovateľka v sťažnosti spochybňuje výrok o náhrade trov konania v napadnutom rozhodnutí o odmietnutí dovolania, vzhľadom na aplikovanú zásadu úspechu v konaní nemožno ani v uvedenom čiastkovom rozhodnutí dovolacieho súdu nájsť dôvod na iné rozhodnutie o náhrade trov konania.

37. Samotné uznesenie o výške trov konania, ktoré sťažovateľka navrhuje zrušiť, dosiaľ nenadobudlo právoplatnosť, a preto ani nemôže byť predmetom preskúmania v konaní o ústavnej sťažnosti.

III.5. Záver:

38. Ústavný súd na základe uvedeného dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým rozhodnutím a obsahom označených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd je toho názoru, že rozhodnutie najvyššieho súdu vzhľadom na obsah dovolania nie je zásahom do práva sťažovateľky na spravodlivý proces, na rovnosť pred súdom ani jej vlastníckeho práva. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona

č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

39. Pretože ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky, teda zrušenie napadnutého uznesenia, ako aj zrušenie všetkých ostatných rozhodnutí vydaných v danej právnej veci (ktoré neboli predmetom ústavného prieskumu a ktorých zrušenie je vzhľadom na požiadavku vrátenia veci najvyššiemu súdu v prípade vyhovenia sťažnosti bez logickej súvislosti), priznanie trov konania, odklad vykonateľnosti rozhodnutí v danej veci a vydanie dočasného opatrenia stratili opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. mája 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu